

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep

0030 Oslo

Vår saksbehandler:
eo

Kopi til

Vår dato
18.04.2012

Vår referanse
2011-0060

Deres referanse
12/185 KSJ

Høring - NOU 2012: 3 Fripoliser og kapitalkrav

Vi viser til departementets brev av 26. januar 2012 vedlagt utredning nr. 25 fra Banklovkommissjonen om fripoliser og kapitalkrav.

Unio vil først få bemerke at det er uheldig at Banklovkommissjonen ved å prioritere denne utredningen har bidratt til en betydelig senere framdrift i arbeidet med å tilpasse foretakspensjonsloven til ny folketrygd.

Fripoliser og pensjonsbevis

Unio mener det er viktig å løse «fripoliseproblemet». Arbeidstakere i privat sektor som bytter jobb flere ganger vil sitte igjen med flere fripoliser som samlet sett vil gi en langt dårligere pensjon enn om arbeidstakeren hadde vært i samme virksomhet hele yrkeslivet. Grunnen til dette er at fripolisekapitalen har en dårligere regulering enn pensjonskapitalen i den foretakspensjonsordningen arbeidstakeren er medlem av gjennom sitt arbeidsforhold. I offentlig sektor oppstår ingen tap knyttet til jobbskifte grunnet Overføringsavtalen som sikrer fortsatt oppregulering av den samlede pensjonskapitalen knyttet til arbeidstakernes samlede ansetteleasetid i offentlig sektor.

Unio viser til at Banklovkommissjonen tidlig i arbeidet med denne utredningen prøvde å få på plass en ordning med pensjonsbevis hvor hovedregelen ville være at arbeidstakernes pensjonskapital ved jobbskifte flyttes til den nye arbeidsgiverens pensjonsordning og at pensjonskapitalen reguleres som pensjonskapitalen i denne ordningen. Det var ikke mulig å få oppslutning om en slik ordning i kommissjonen fordi særlig NHO satte seg imot at arbeidsgiverne skulle ha noe ansvar for reguleringen av pensjonskapitalen for tidligere ansatte. NHO gikk imot selv et kompromissforslag der dette ansvaret skulle begrenses til noen (få) år.

Unio ber departementet vurdere ordningen med pensjonsbevis som er omtalt i utredningens vedlegg 1. Denne ordningen ville være god for arbeidstaker og den ville være en effektiv stopper for ytterligere kapitaldekningsproblemer knyttet til utstedelse av nye fripoliser.

Sett fra et arbeidstakersynspunkt eller et kapitaldekningsynspunkt er de øvrige forslagene fra Banklovkommisjonen i denne utredningen av mindre betydning for å løse «fripoliseproblemet». Vi vil likevel peke på følgende:

- Unio er prinsipielt i mot at arbeidstaker eller arbeidsgiver skal ha mulighet til investeringsvalg på pensjonsmidlene. Arbeidsgiver bør ikke kunne «spekulere» med de ansattes pensjonsmidler. De ansatte har ikke kompetanse til å vurdere spørsmålet og er ofte prisgitt rådgivere som har økonomisk interesse, personlig i form av provisjon eller på vegne av forsikringsselskapet, av at den ansatte velger individuell investeringsportefølje. Provisjonene er styrende for selskapenes og rådgivernes salg. Dersom departementet likevel vil åpne for at arbeidstaker skal kunne konvertere en fripolise til egen investeringsportefølje, mener Unio at lovteksten må presisere at uføredekninger og etterlatteytelser ikke må forringes og at rådgivernes avkastningsforutsetninger må reguleres gjennom en bransjenorm eller en forskrift. Hensikten må være å ikke legge for optimistiske avkastningsforutsetningen til grunn.
- Når det gjelder forslaget om å øke grensen for når arbeidstaker ikke kan kreve at det utstedes fripolise fra en premiereserve for alderspensjon mindre enn 0,5 G til mindre enn 1,5 G, var tanken å redusere antallet små fripoliser og avdekke forsikringsselskapenes kapitaldekningskrav noe. Effekten på kapitaldekningskravene vil antakelig være begrenset. Vi ser videre at forslaget kan ha utilsiktede virkninger i den forstand at arbeidstaker kan miste tape opptjente rettigheter knyttet til uføre- og etterlattepensjon. Forslaget modereres noe av at arbeidstaker likevel kan kreve fripolise utstedt hvis han har vært medlem i mer enn 8 år. Unio mener forslaget bør utredes nærmere og at det under ingen omstendigheter bør gjennomføres før andre deler av Banklovkommisjonens arbeid på pensjonsområdet gjennomføres.

Oppsummert mener Unio at de konkrete forslagene i denne utredningen må få en ny vurdering. Nye forslag må eventuelt fremmes samtidig med de øvrige endringene Banklovkommisjonen jobber med på det pensjonspolitiske området. Unio ber også departementet vurdere forslaget til pensjonsbevis som kommisjonen ikke fremmer, men som er lagt ved utredningen som eget vedlegg 1.

Vennlig hilsen
Unio

Ingjerd Hovdenakk
sekretariatssjef

Erik Orskaug
Sjeføkonom